گزارش یک

حامد خبیری

هیچ پایتختی امن نیست

لحظه تلخ تاریخی از قاهره تا آنکارا و ریاض

حمله اسرائیل به دوحه نگاه امنیتی دولت‌های منطقه را تغییر داده و تضمین امنیتی اتحاد با امریکا را زیر سؤال می‌برد

از قاهره تا آنکارا و احتمالاً هم ریاض، طی یک هفته اخیر یک جمله بیش از همیشه میان نخبگان فکری و سیاسی تکرار می‌شود: «ما هم هدف بعدی هستیم». حمله هفته قبل اسرائیل به قلب دوحه و ترور رهبران حماس در خاک قطر، نه تنها آسمان این کشور کوچک را لرزاند، بلکه تکانه‌ای سیاسی و امنیتی برای تمامی پایتخت‌های عربی بود. مصر و عربستان سعودی، دو ستون اصلی نظم منطقه‌ای که سال‌ها روی روند عادی‌سازی با تل‌آویو سرمایه‌گذاری کرده‌اند، حالا ناچارند بپذیرند که هیچ ضمانتی، حتی متحد بودن با امریکا، برای مصون‌ماندن از حملات اسرائیل وجود ندارد.

سه روز پس از حمله رژیم صهیونیستی به دوحه، کشورهای شورای همکاری خلیج فارس علناً از قطر حمایت کردند، حرکتی کم سابقه که نشان داد دولت‌های عربی چقدر از حمله اسرائیل به قطر نگرانند. وزارت خارجه قطر می‌گوید پس از حمله اسرائیل به رهبران حماس در دوحه، هیچ کشور حوزه خلیج فارس در امان نیست. ماجد انصاری، سخنگوی این وزارتخانه، به بی‌بی‌سی گفته که دولت پس از این حمله همچنان در حالت آماده‌باش کامل قرار دارد و باید برای هر سناریویی، از جمله حمله دوباره اسرائیل، آماده بود. به جز قطر، همین حالا دست‌کم دو دولت عربی نگران تکرار سناریوی حمله به دوحه در پایتخت‌های خودشان هستند. در قاهره، مقام‌های بلندپایه مصری در گفت‌وگو با «میدل ایست‌آی» فاش کردند که قاهره دسیسه‌های اسرائیل را به منظور هدف قرار دادن رهبران حماس در قاهره کشف کرده و به این رژیم هشدار داده هرگونه حمله تجاوزکارانه به خاک خود را با قوه قهریه پاسخ خواهد داد. یک منبع بلندپایه امنیتی به این رسانه انگلیسی گفته است: «گزارش‌های اطلاعاتی حاکی از آن است که اسرائیل از مدتی پیش در حال طراحی دسیسه برای ترور رهبران حماس در قاهره بوده است و مصر پیش‌تر نیز در جریان مذاکرات مربوط به آتش‌بس در عرض دو سال گذشته یک مورد از چنین تلاش‌هایی را خنثی کرده است.» در آنکارا، نگرانی‌ها از این هم بیشتر است، کشوری که به واسطه گرایش به اخوان‌المسلمین روابط دوستانه‌ای با حماس دارد و برخی مقامات حماس همین حالا هم در این کشور مستقرند. سرویس امنیتی اسرائیل معروف به شین‌بت هفته قبل اعلام کرد که توطئه یک هسته حماس مستقر در ترکیه برای ترور ایتامار بن‌گویر، وزیر امنیت ملی، را خنثی کرده است، چیزی که آنکارا به سرعت دخالت خود را در آن تکذیب کرد ولی بعد از حمله به دوحه، این ظن و گمان وجود دارد که چنین ادعایی از طرف شین‌بت، زمینه حمله‌ای مشابه قطر به ترکیه است. روزنامه اسرائیلی هاآرتص، در مقاله‌ای با عنوان «ترکیه ممکن است هدف بعدی اسرائیل پس از قطر باشد» درباره عواقب فاجعه‌بار چنین حمله‌ای برای اسرائیل هشدار داده، ولی روی دیگر مقاله هاآرتص این است که در شرایط کنونی چنین گزینه‌ای به هیچ‌وجه منتفی نیست. تایمز اسرائیل نوشته که تل‌آویو پیش از این به دلیل حساسیت‌های عضویت آنکارا در ناتو، عملیات مشابهی علیه حماس در ترکیه را به تعویق انداخته بود و به جای آن، حمله به قطر را انتخاب کرده، اما این روزنامه این را هم خاطرنشان کرده که فشارهای سیاسی داخلی می‌تواند نتانیاهو را به سمت قمار جدیدی سوق دهد.

■ دولت‌هایی که به اندازه کافی مجهز نیستند

فردا، دوشنبه دوحه میزبان نشست فوق‌العاده کشورهای عربی و اسلامی است، نشستی که به گفته سخنگوی وزارت خارجه قطر «بیانگر همبستگی کشورهای عربی و اسلامی با قطر در برابر تجاوز تل‌آویو است». برخی کشورهای عربی قصد دارند گسترش همکاری امنیتی را مطرح کنند. همین دیروز اعلام شد که نیروهای هوایی ترکیه و قطر قصد تأسیس یک اسکادران مشترک ترکی-قطری در چارچوب فرماندهی مشترک نیروهای ترکیبی در قطر را دارند و گفته می‌شود «عبدالفتاح السیسی» رئیس‌جمهور مصر هم برای احیای حمایت موضع عربی از ایجاد نیروی عربی مشترک مثل پیمان ناتو تلاش می‌کند. شیخ محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، نخست‌وزیر قطر، هفته قبل به بکی اندرسون از سی‌ان‌ان گفت اینکه پاسخ کشورهای عربی چه است، در حال حاضر «در حال مشورت و بحث» با سایر شرکا است. با همه این صحبت‌ها، بعید است که اجلاس روز دوشنبه به نتیجه عملی خاصی، فراتر از صحبت بر سر همگرایی امنیتی بیشتر منجر شود. سخنگوی وزارت خارجه قطر روز شنبه گفت که در این نشست پیش‌نویسی که از سوی وزرای خارجه در خصوص حمله اسرائیل علیه قطر ارائه می‌شود، بررسی خواهد شد. تحلیلگران منطقه‌ای به سی‌ان‌ان گفته‌اند که کشورهای عربی خلیج فارس احتمالاً بیشتر روی گزینه‌هایی متمرکز خواهند شد که وحدت منطقه‌ای را نشان می‌دهد و مانع حملات بیشتر اسرائیل می‌شود، اما ممکن است با گزینه‌های محدود و قابل اجرا محدود شوند. بدر السیف، استادیار تاریخ در دانشگاه کویت، معتقد است «ما باید اکنون موضع بگیریم زیرا اگر این کار را نکنیم، نوبت پایتخت‌های دیگر خلیج فارس خواهد بود» ولی چیزی که مطرح است، فراتر از گزینه‌های دیپلماتیک نیست. حسن الحسن، عضو ارشد سیاست خاورمیانه در مؤسسه بین‌المللی مطالعات استراتژیک در بحرین، می‌گوید که کشورهای حوزه خلیج فارس قبلاً به شکل چشمگیری در روندهای دادرسی بین‌المللی علیه اسرائیل در دادگاه‌های بین‌المللی شرکت نکرده‌اند ولی این وضعیت می‌تواند تغییر کند. گزینه دیگر این است که قطر از نقش خود به عنوان میانجی بین ایالات متحده و برخی از دشمنانش کناره‌گیری کند.

عبدالعزیز ساغر، رئیس مرکز تحقیقات خلیج فارس مستقر در عربستان سعودی کمی فراتر از گزینه‌های دیپلماتیک می‌اندیشد و معتقد است که کشورهای عربی خلیج فارس می‌توانند به فعال کردن و گسترش «نیروی سپر شبه‌جزیره»، یک پیمان نظامی مربوط به دهه ۱۹۸۰ که برای جلوگیری از حملات به کشورهای‌شان در نظر گرفته شده بود، متوسل شوند. به عقیده ساغر، حمله اسرائیل می‌تواند منطقه خلیج فارس را به سمت «وارد شدن به یک گفت‌وگوی جدی و ساختارمند» با دولت ترامپ در مورد شرایط همکاری امنیتی خود سوق دهد و «فراتر از» خرید صرف سلاح از ایالات متحده و «به سمت ضمانت‌های دفاعی واضح‌تر» حرکت کند، با این حال، او به این واقعیت نیز اذعان می‌کند که «کشورهای خلیج فارس اکنون متوجه شده‌اند که برای مقابله با تهدید اسرائیل به خوبی مجهز نیستند، زیرا امنیت ملی آنها بر اساس همکاری دفاعی با ایالات متحده است که دارای یک سیاست دفاع خارجی صریح است که به اسرائیل برتری نظامی کیفی می‌دهد.»

■ اسرائیل بزرگ‌ترین تهدید عرب‌ها

قطر حمله به نشست حماس را «تروریسم دولتی» خوانده و امیر قطر آن را خیانت دانست، در حالی که رسانه‌های منطقه‌ای نوشتند که اعتماد به وضعیت امنیتی که از سال‌ها قبل بر پایه روابط راهبردی با امریکا بنا شده بود، لغزان شده است. ویلیام کریستو در گاردین می‌نویسد: «حمله در دوحه، یک فرض چند دهه‌ای را نقش بر آب کرد و رهبران عرب را با این سؤال مواجه کرد که چقدر می‌توانند هنوز به واشینگتن تکیه کنند.» پاتریک تروس، سفیر سابق ایالات متحده در قطر که در ساخت پایگاه العدید نقش داشته است، معتقد است: «این موضوع پیامدهای واقعی برای این رابطه دارد.» او می‌گوید: «کشورهای خلیج فارس، از جمله عربستان سعودی معتقدند که امنیت و ثبات آنها هنوز به امریکا وابسته است. برای آنها، جلوگیری از حمله اسرائیل به قطر امری بدیهی بود که ایالات متحده می‌توانست بدون هیچ زحمتی این کار را انجام دهد.» ولی پیامی که از این حمله گرفته شد این نبود که واشینگتن نمی‌تواند اسرائیل را که ده‌ها میلیارد دلار به آن سلاح و تجهیزات می‌دهد، کنترل کند، بلکه این بود که نمی‌خواهد آن را مهار کند. روزنامه گاردین در تحلیلی به قلم سایمن تیسدال نوشت که حمله به قطر «باور دیرینه‌ای را در جهان عرب در هم شکست؛ اینکه نزدیکی به اسرائیل یا امریکا می‌تواند به‌تنهایی ضامن امنیت باشد». او تأکید می‌کند که ریاض و قاهره با وجود سال‌ها سرمایه‌گذاری سیاسی و امنیتی، حالا در موقعیتی قرار گرفته‌اند که «ابزاری برای مهار اسرائیل ندارند» و گزینه روی میز هم پیش روی‌شان نیست. صنم وکیل در گزارشی در گاردین نوشته که حمله به دوحه، تمرکز نگرانی کشورهای عربی از ایران را به اسرائیل منتقل خواهد کرد. او می‌گوید: «برای دهه‌ها، کشورهای خلیج فارس امنیت منطقه‌ای را از دریچه ایران تعریف می‌کردند، چرا که از برنامه هسته‌ای ایران، حمایت آن از گروه‌های شبه‌نظامی «محور مقاومت» و توانایی آن در حمله به فراتر از مرزها مانند حملات پهپادی و موشکی سال ۲۰۱۹ به تأسیسات آرامکو عربستان بیم داشتند.» او ادامه می‌دهد: «کشورهای عربی به این نتیجه رسیده‌اند که اسرائیل اکنون بزرگ‌ترین تهدید برای ثبات در منطقه است.» مروان معاشر معتقد است سؤالی که امروز ناگزیر دولت‌های خاورمیانه را آزار می‌دهد، این است که جنون دولت راست افراطی اسرائیل کجا متوقف خواهد شد؟ وکیل به پیامد این حمله بر نظم منطقه‌ای می‌اندیشد و می‌گوید: «حمله به دوحه در نهایت ممکن است یک لحظه سرنوشت‌ساز باشد و این حس را متبلور کند که نظم سنتی منطقه‌ای در حال فروپاشی است و حاکمیت شرکا اغلب به نام امنیت قربانی شده است و تنها این سؤال را باقی می‌گذارد که کشورهای خلیج فارس چگونه، و نه اینکه آیا، واکنش نشان خواهند داد یا خیر.»

واکنش

زلنسکی: فرستاده ترامپ دست کمی از پاتریوت ندارد

رئیس‌جمهور اوکراین در ادامه چرخش اظهارات خود در جهت مجیزگویی مقامات امریکایی با تشکر از فرستاده ویژه همتای امریکایی خود گفت که به دلیل حضور وی در کی‌یف، پایتخت در امان بوده گویی که وی عملکردی مانند پدافند سامانه پاتریوت داشته است.

ارتش روسیه طی هفته گذشته حملات گسترده موشکی و پهپادی را علیه شهرهای مختلف اوکراین صورت داد. ولودیمیر زلنسکی، حضور کیث کلاگ در کی‌یف را به پدافند هوایی تشبیه کرد و گفت که ساکنان پایتخت اوکراین دیشب، شب نسبتاً آرامی را سپری کردند. زلنسکی در پیامی در شبکه‌های اجتماعی نوشت که حاضر است به کلاگ شهروندی اوکراین و یک آپارتمان اعطا کند. وی افزود: «می‌خواهم از ژنرال کلاگ تشکر ویژه بکنم. صادقانه ما از این موضوع مطلع نبودیم اما مشخص شد که امریکا پدافند هوایی دارد که دست کمی از پاتریوت ندارد. زمانی که شما در کی‌یف هستید، شهروندان قطعاً می‌توانند شب‌ها آسوده بخوابند.» رئیس‌جمهور اوکراین با اشاره به اینکه حملات گسترده روسیه زمانی که کلاگ در کی‌یف حضور دارد، متوقف می‌شوند، اضافه کرد: «این مسئله در زمان سفر نمایندگان سایر کشورها صادق نیست. چنین نفوذی حتی می‌تواند به عنوان نوعی تلاش برای آتش‌بس عمل کند.» به گفته زلنسکی، حضور نماینده امریکا روسیه را ترغیب به توقف بمباران کرد و این موضوع را با سفر مقامات ارشد سازمان ملل، ناتو و صندوق بین‌المللی پول در گذشته که با حملات روسیه تلاقی داشت، مقایسه کرد. وی اضافه کرد که اعمال فشار بر پکن نیز می‌تواند تعیین‌کننده باشد زیرا روسیه همچنان از لحاظ سیاسی و اقتصادی به چین وابسته است. زلنسکی با تکرار موضع قبلی خود درباره اینکه در ازای صلح به روسیه خاک نمی‌دهد، افزود: «تقدیم این بخش یا آن بخش از خاک اوکراین به روسیه در ازای توقف جنگ، ممکن نیست. این راه‌حل امکان‌پذیر نیست بلکه صرفاً یک وقفه است.» رئیس‌جمهور اوکراین مدعی شد که تضامین امنیتی برای اوکراین، ضمانت‌های امنیتی برای اروپا محسوب می‌شوند و در ادامه خواستار اعمال تحریم، تعرفه و مصادره اموال روسیه با هدف منزوی کردن مسکو شد و ادامه داد: «ما خواستار پایان تضمینی جنگ، ضمانت امنیتی برای اوکراین و مسئولیت‌پذیری تضمین شده روسیه بابت کاری که علیه اوکراین کرده است، هستیم.» ادبیات زلنسکی پس از آخرین دیدار او و ترامپ در کاخ سفید دستخوش تغییر شده است. شبکه ان‌بی‌سی‌نیوز اواخر مرداد نوشت که کِر استارمر، نخست‌وزیر انگلیس پیش از دیدار زلنسکی با ترامپ، درباره نحوه رفتار و اجتناب از تکرار تنش توصیه‌هایی کرده بود. تلگراف هم نوشته بود که وزرا و مقامات انگلیسی درباره شیوه سخن گفتن با ترامپ به زلنسکی توصیه‌هایی کرده و گفته بودند که تملق رئیس‌جمهور امریکا را بگوید.

گزارش ۲

۱۴۲ کشور به تشکیل کشور مستقل فلسطین رأی دادند

مجمع عمومی سازمان ملل متحد روز جمعه به پیش‌نویس قطعنامه‌ای رأی داد که اعلامیه نیویورک در مورد اجرای راه‌حل دو دولتی و تأسیس یک کشور مستقل فلسطینی را تأیید می‌کند. ۱۴۲ کشور به این قطعنامه رأی مثبت، ۱۰ کشور رأی منفی و ۱۲ کشور رأی ممتنع دادند.

رأی اکثریت اعضا در مجمع عمومی سازمان ملل متحد به «اعلامیه نیویورک»، اقدامی است که قرار است مسیر را برای تشکیل «کشور فلسطین» هموار کند. رژیم صهیونیستی و امریکا با این پیش‌نویس قطعنامه‌ای به همین منظور رأی منفی دادند. در نهایت، ۱۴۲ کشور از مجموع ۱۹۳ عضو سازمان ملل با ۱۰ رأی مخالف و ۱۲ رأی ممتنع از این متن حمایت کردند. این قطعنامه هفت صفحه‌ای که «اعلامیه نیویورک» خوانده شده است، روز جمعه ۲۱ شهریور تصویب شد و حاصل یک کنفرانس بین‌المللی در سازمان ملل در ماه ژوئیه به میزبانی عربستان سعودی و فرانسه است و راه‌حل دوکشوری را بازتاب می‌دهد.

کشورها و سازمان‌های عربی و اسلامی نیز از تصویب قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل در روز جمعه که اعلامیه نیویورک در مورد به رسمیت شناختن کشور فلسطین را تأیید می‌کند، استقبال کردند و آن را تأیید جدیدی بر حقوق فلسطینیان و گامی در جهت اجرای راه حل دوکشوری دانستند. «حسین الشیخ»، معاون رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین از رأی مجمع عمومی سازمان ملل درباره بیانیه نیویورک استقبال کرد و آن را گامی مهم در جهت پایان دادن به اشغال خواند و گفت: «من از تصویب پیش‌نویس قطعنامه حمایت از اعلامیه نیویورک در مورد اجرای راه‌حل دو دولت و تأسیس یک کشور مستقل فلسطینی توسط مجمع عمومی سازمان ملل استقبال می‌کنم.» وی افزود: «این قطعنامه بیانگر اراده بین‌المللی برای حمایت از حقوق مردم فلسطین است و گامی مهم در جهت پایان دادن به اشغال و تأسیس کشور مستقل فلسطین در مرزهای ۱۹۶۷ با پایتختی قدس شرقی به شمار می‌رود.» جمال رشدی سخنگوی «احمد ابوالغیط»، دبیر کل اتحادیه عرب گفت که رأی قاطع به نفع این قطعنامه نشان‌دهنده اجماع فزاینده بین‌المللی در مورد لزوم پیشبرد اجرای راه‌حل دو دولتی است و خاطرنشان کرد کشورهایی که به این قطعنامه رأی مثبت ندادند، در سمت اشتباه تاریخ قرار دارند. رشدی به نقل از ابوالغیط تأکید کرد که تصویب این قطعنامه در مجمع عمومی، نتایج کنفرانس اجرای راه‌حل دو دولتی را تقویت می‌کند و به ویژه با توجه به افزایش تعداد کشورهایی که در روزهای آینده کشور فلسطین را به رسمیت می‌شناسند، شتاب بیشتری در صحنه بین‌المللی ایجاد می‌کند. وی خاطرنشان کرد که این تحول همزمان با اجلاس سطح بالای آتی در ۲۲ سپتامبر و نشان‌دهنده اهمیت اقدام بین‌المللی در این زمان برای حمایت از حقوق مشروع مردم فلسطین است.

■ ایران خواهان راهکاری پایدار

امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه در پیامی در شبکه اجتماعی «ایکس» این اقدام را «گامی در مسیر صلحی بی‌بازگشت» توصیف کرد. ژان نوئل بارو، وزیر خارجه مستعفی فرانسه نیز در واکنشی مستقیم به اظهارات «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اعلام کرد: کشور فلسطینی وجود خواهد داشت. اعلامیه نیویورک، که قرار است مقدمه‌ای برای نشست مشترک پاریس و ریاض در ۲۲ سپتامبر در سازمان ملل باشد، بر ضرورت پایان جنگ در غزه و حرکت به سوی «راه‌حل عادلانه، مسالمت‌آمیز و پایدار» بر مبنای راهکار «دودولتی» تأکید دارد. این سند همچنین تصریح می‌کند که اداره و تأمین امنیت تمامی سرزمین‌های فلسطینی باید صرفاً در اختیار تشکیلات خودگردان فلسطین باشد. کشورهای امضاکننده از جمله برزیل، کانادا، ترکیه، اردن، قطر، مصر، انگلیس، به همراه اتحادیه اروپا و اتحادیه عرب بر این نکته تأکید کرده‌اند که حماس باید کنترل خود بر نوار غزه را پایان داده و سلاح‌های خود را به تشکیلات خودگردان تحویل دهد. نتانیاهو یک روز پیش‌تر در مراسم آغاز پروژه‌ای بزرگ در کرانه باختری اشغالی، تشکیل کشور فلسطین را رد کرده و این سرزمین‌ها را «متعلق به اسرائیل» خوانده بود. ایران، عراق و تونس به این بیانیه که در آن مسئولیت جنایات صورت گرفته طی سالیان متمادی در اراضی اشغالی را متوجه صهیونیست‌ها نکرده است، رأی ندادند. این موضوعی بود که عملاً در دهه‌های گذشته به مانعی برای تحقق صلح بدل شده است. نکته دیگر این است که نویسندگان این بیانیه عمداً نادیده می‌گیرند که رژیم اسرائیل و ایالات متحده اصلی‌ترین موانع تحقق راه‌حل دو دولتی هستند. فراتر از همه این موارد، روشن است تا زمانی که اشغال صهیونیست‌ها و سیاست‌های آپارتاید در اراضی فلسطینی ادامه دارد، راه‌حل دو دولتی ثبات نخواهد آورد و این اقدامات عملاً به پایان دادن به درگیری در منطقه منجر نخواهد شد. از این رو، جمهوری اسلامی ایران خواستار راه‌حلی پایدار است و هشدار می‌دهد که هر راه‌حلی که بر پایه بی‌عدالتی، آپارتاید، نابرابری و نادیده گرفتن حقوق غیرقابل سلب فلسطینیان و همچنین ریشه‌های درگیری در منطقه غرب آسیا باشد، پایدار نخواهد بود.

خبر

آتش‌بس سه‌ماهه در سودان روی میز

امریکا، مصر، عربستان و امارات در بیانیه‌ای مشترک خواستار آتش‌بس انسانی سه‌ماهه در سودان شدند. به گزارش ایسنا، این بیانیه ضمن تأکید بر حاکمیت و تمامیت ارضی سودان، هشدار داد ادامه جنگ فاجعه انسانی و تهدیدی برای ثبات منطقه است. چهار کشور از طرف‌های درگیر خواستند ورود کمک‌های بشردوستانه را تسهیل کرده و از حمله به غیرنظامیان خودداری کنند. آنها آینده سیاسی سودان را منوط به یک روند انتقالی فراگیر دانستند که هیچ جناح نظامی بر آن مسلط نباشد. همچنین بر توقف حمایت نظامی خارجی و مقابله با گروه‌های افراطی تأکید شد. امضاکنندگان بیانیه وعده دادند از راه‌حل‌های سیاسی با مشارکت سازمان‌های آفریقایی و بین‌المللی حمایت کنند.

مزدوران راه نفوذ صهیونیست‌ها به یمن را باز کردند

افشای سفر تیم رسانه‌ای روزنامه جروزالم‌پست به استان‌های جنوبی یمن رسوایی تازه‌ای برای ائتلاف سعودی-اماراتی بود. به گزارش المسیره، این سفر با هماهنگی مستقیم فرماندهان شورای انتقالی انجام شد و طی آن، نیازهای نظامی خود را به صهیونیست‌ها ارائه کردند. منابع یمنی می‌گویند این اقدام به معنای تسهیل حضور رژیم صهیونیستی در مناطق استراتژیک از جمله باب‌المندب است؛ تلاشی که با طرح‌های امریکا و انگلیس برای کنترل دریای سرخ همسو است. تحلیلگران هشدار داده‌اند این روند دروازه‌های یمن را به‌طور علنی به روی دشمن باز می‌کند و عادی‌سازی میدانی با صهیونیست‌ها را رقم می‌زند؛ امری که در نگاه ملت یمن خیانتی نابخشودنی به خون شهدا تلقی می‌شود.

نگاه

حنیف غفاری

عیار اسنپ‌بک در بازار مکاره غرب

واشینگتن، تروییکای اروپایی و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی طی روزهای اخیر بازار مکاره‌ای درست کرده‌اند که جنس اصلی ارائه شده در آن «اسنپ‌بک» و فعلاً قیمت آن «مقطوع» است! به عبارت بهتر، فعال‌سازی مکانیسم ماشه از سوی سه کشور اروپایی عضو برجام منبعث از ارزش و عیار واقعی آن نبوده و بازارگردان اصلی آن نیز در آن سوی آتلانتیک (امریکا) مستقر شده است. در این خصوص دو نکته اساسی وجود دارد که لازم است مورد توجه قرار گیرد:

نخست اینکه غرب قصد دارد در ازای تأخیر در نهایی‌سازی مکانیسم ماشه ایران را وادار به بازکردن مشت خود در مذاکرات هسته‌ای آتی نماید. غرب با دو نقطه مجهول به نام «سرنوشت واقعی نطنز و فردو» و «محل دقیق انباشت اورانیوم غنی شده ۶۰ درصدی» در ایران مواجه است. تروییکای اروپایی به نیابت از امریکا و رژیم صهیونیستی وظیفه دارند به گونه‌ای اسنپ‌بک را به جریان بیندازند که ایران ناچار شود در ازای تأخیر در اعمال (و نه لغو) آن معادله چندمجهولی موجود را به دست خود حل نماید! تا زمانی که این مؤلفه‌ها مجهول و حل نشده باقی بماند، قدرت ریسک‌پذیری غرب کاهش و در مقابل، قدرت آسیب‌پذیری آن در برابر تهران افزایش می‌یابد. بنابراین باید فلسفه ایجاد این بازارمکاره و ماهیت آن را در ابتدا شناخته و آگاه باشیم با چه صحنه‌ای، چه مختصاتی، چه قواعدی و چه ابزارهایی در این آوردگاه طرف هستیم.

نکته دوم اینکه هر اندازه ما به سوی پذیرش قواعد بازی در این بازار مکاره پیش برویم، معنایش پذیرش قواعد خرید و فروش در آن است. بنابراین، تلاش و تمرکز ما باید معطوف بر انهدام پازل راهبردی دشمن در این بازار مکاره باشد نه دست و پنجه نرم کردن با روش‌ها و تاکتیک‌های آن! بدون شک مدیریت این صحنه آسان نیست اما نمی‌توان آن را ناممکن تلقی کرد. تکرار مکرر استدلال‌های علنی جمهوری اسلامی ایران، روسیه و چین مبنی بر فقدان مشروعیت اقدام طرف اروپایی در فعال‌سازی مکانیسم ماشه قسمت مهم این تقابل محسوب می‌شود که معطوف به «ماهیت بازار مکاره غرب» و نه «قواعد حضور در بازار» است. باید بر همین استدلال (که تاکنون نیز به خوبی از سوی وزارت امور خارجه کشورمان مورد تأکید قرار گرفته) کماکان اصرار کرد و وارد لایه‌های بیرونی بازی خطرناک طراحی شده در دو سوی آتلانتیک نشویم. قدرت ما در انهدام هسته اصلی و ماهوی بازی غرب نباید نادیده انگاشته شود.

رویکرد

جولانی: از قطع روابط دائمی با ایران صحبت نمی‌کنیم

رئیس دولت موقت سوریه طی گفت‌وگویی با یکی از شبکه‌های خبری این کشور از تمایل سوریه برای روابط گسترده با دیگر کشورها سخن گفت و تصریح کرد که در دولت متبوعش از صحبت در مورد «قطع روابط دائمی با ایران» خودداری شده است.

«احمد الشرع» مشهور به محمد جولانی در گفت‌وگوی اختصاصی با شبکه الاخباریه سوریه گفت: «سوریه نمی‌خواهد با هیچ کشوری در جهان در حالت تنش و درگیری باشد.» وی با بیان اینکه «ما نمی‌خواهیم مسئولیت تحریک اختلافات و آشفتگی‌های منطقه را بر عهده داشته باشیم» ادعا کرد که سیاست دولت موقت سوریه از همان لحظه اول به‌طور واضح، آرامش کامل در روابط با همه کشورها و منطقه بوده است.

رئیس دولت موقت سوریه با بیان اینکه «روابط ما با روسیه از زمان تأسیس جمهوری سوریه در سال ۱۹۴۶ ریشه دارد و این رابطه، بخشی از هویت ملی ما است»، افزود: «ما این پیوند را نه به عنوان وابستگی، بلکه به عنوان همکاری استراتژیک مبتنی بر احترام متقابل می‌بینیم.» وی ادامه داد: «هنگام ورود به حماه، مذاکرات مستقیم و صادقانه‌ای با روسیه برگزار شد. هنگام رسیدن به حمص، روسیه به طور کامل از صحنه نظامی عقب نشست و این اقدام بر اساس توافقی مشترک صورت گرفت. ما تعهدات خود را برآورده کردیم و روسیه نیز تاکنون تعهدات خود را به طور کامل انجام داده است. این اعتماد متقابل، پایه هر رابطه موفق است.»

احمد الشرع افزود: «ما از روسیه می‌خواهیم همراه ما باشد و ما نیز هرگز اجازه نخواهیم داد که این رابطه، به ابزاری برای تضعیف حاکمیت سوریه تبدیل شود.» رئیس دولت موقت سوریه در ادامه گفت: «زخم [رابطه] نسبت به ایران کمی عمیق‌تر بوده است اما ما از صحبت در مورد «قطع روابط دائمی» خودداری می‌کنیم.» این اظهارات در شرایطی است که سعید خطیب‌زاده، معاون وزیر امور خارجه چندی پیش در رویداد نخبگانی سلیمانیه ۲۰۲۵ گفته بود: «به صورت رسمی اعلام می‌کنیم که ایران آماده است به دولت فعلی سوریه کمک کند. ما زمانی از سوریه خارج شدیم که متوجه شدیم دولت مرکزی دیگر تمایلی به دفاع ندارد. سیاست ثابت جمهوری اسلامی ایران، حمایت از دولت‌های مرکزی است؛ چه در سوریه، چه در دوره محاصره قطر توسط عربستان سعودی. ما حتی در جریان کودتای ترکیه نیز در کنار برادران و دوستان‌مان در آن کشور ایستادیم و تلاش کردیم اختلافات‌مان را از مسیر روند آستانه هماهنگ کنیم. جمهوری اسلامی ایران کاملاً آماده است که در صورت نیاز، به دولت سوریه کمک کند تا به یک دولت فراگیرتر و بهتر تبدیل شود. این یک پیام رسمی است که از همین تریبون اعلام می‌کنم.»

اخبار کوتاه

■ پنتاگون ۲۵ سلاح مخفی می‌سازد

ریانووستی گزارش داد وزارت دفاع امریکا ۸/۱۰ میلیارد دلار برای توسعه ۲۵ سلاح محرمانه اختصاص داده است. به گزارش ایسنا، این برنامه موسوم به «SHOTCALLER» بخشی از ابتکار بازدارندگی پاسیفیک است و هدف آن مقابله با چین در اقیانوس آرام عنوان شده است. طبق اسناد بودجه‌ای، فقط بخش فناوری‌های نوآورانه پیشرفته ۱۶/۱ میلیارد دلار دریافت خواهد کرد تا نمونه‌های اولیه در نیروهای مختلف امریکا آزمایش شوند. پروژه‌ها نام‌های رمزگونه‌ای چون «لازاروس»، «آزگارد» و «اوکولوس پرایم» دارند. پنتاگون می‌گوید این سرمایه‌گذاری با هدف ایجاد زنجیره حمله یکپارچه و تضمین برتری در درگیری‌های آینده انجام می‌شود. تحلیلگران اما معتقدند سرعت بالای توسعه، شفافیت را قربانی محرمانگی کرده است.

■ ارتش میانمار ۱۹ دانش‌آموز را کشت

حمله هوایی ارتش میانمار به دو دبیرستان خصوصی در ایالت راخین جان ۱۹ دانش‌آموز را گرفت و بیش از ۲۰ نفر دیگر زخمی شدند. به گزارش ایرنا از خبرگزاری فرانسه، مخالفان مسلح موسوم به ارتش آراکان اعلام کردند این حمله با پرتاب بمب‌های ۵۰۰ پوندی در ساعات اولیه صبح انجام شد. یونیسف این اقدام را «بی‌رحمانه» خواند و تأکید کرد کودکان و خانواده‌ها بهای جنگ را می‌پردازند. رسانه محلی Myanmar Now نوشت بیشتر قربانیان در خواب بودند. کارشناسان می‌گویند ارتش میانمار پس از کودتای ۲۰۲۱ بارها مناطق غیرنظامی را هدف قرار داده و حملات اخیر بخشی از الگوی رو به گسترش خشونت علیه مردم است.